Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria L

2026/2329

23.10.2026

# ODPORÚČANIE KOMISIE (EÚ) 2026/2329

## z 21. októbra 2026

## o monitorovaní prítomnosti N-nitrózoamínov v potravinách

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 292,

keďže:

(1) Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (ďalej len „úrad“) prijal v roku 2023 stanovisko k rizikám pre ľudské zdravie súvisiacim s prítomnosťou *N*-nitrózoamínov (N-NA) v potravinách ([1]). V tomto stanovisku úrad posúdil 10 karcinogénnych *N*-nitrózoamínov (TCNA), o ktorých je známe, že sa vyskytujú v potravinách, a to *N*-nitrózodimetylamín (NDMA), *N*-nitrózometyletylamín (NMEA), *N*-nitrózodietylamín (NDEA), *N*-nitrózodipropylamín (NDPA), *N*-nitrózodibutylamín (NDBA), *N*-nitrózometylanilín (NMA), *N*-nitrózosarkozín (NSAR), *N*-nitrózomorfolín (NMOR), *N*-nitrózopiperidín (NPIP) a *N*-nitrózopyrolidín (NPYR). Dospel k záveru, že rozpätie expozície (MOE) pre TCNA pri vyšších úrovniach expozície vyvoláva zdravotné obavy.

(2) Úrad odporučil, aby sa zhromaždilo viac údajov o výskyte TCNA v spracovanom mäse a iných spracovaných potravinách a vo výrobkoch varených rôznymi spôsobmi, s pridaním a bez pridania dusičnanov (E 251 – 252) a dusitanov (E249 – 250) ako prídavných látok v potravinách. Takisto odporučil, aby sa získali údaje o možnom výskyte karcinogénnych N-NA iných ako TCNA v potravinách. Okrem toho odporučil, aby sa ešte pracovalo na štandardizácii citlivej analytickej metódy na kvantifikáciu karcinogénnych N-NA, prchavých aj neprchavých, v rôznych potravinových výrobkoch. Úrad napokon odporučil, aby sa zhromaždilo viac informácií o faktoroch, ktoré vedú k relatívne vysokým hladinám N-NA v určitých potravinách, aby bolo možné identifikovať opatrenia na zabránenie prítomnosti N-NA v týchto potravinách alebo zníženie ich hladiny.

(3) Výsledky monitorovania *N*-nitrózoamínov by mali byť spoľahlivé a porovnateľné a obzvlášť dôležité je, aby analytická metóda mala nízky kvantifikačný limit (LOQ). Z tohto dôvodu je vhodné vydať odporúčania týkajúce sa odberu vzoriek a metód analýzy.

(4) Preto je vhodné odporučiť monitorovanie N-NA v potravinách, identifikáciu faktorov, ktoré vedú k ich vysokým hladinám, a zhromaždiť viac informácií o opatreniach, ktoré sa odporúčajú prijať na zabránenie prítomnosti N-NA v týchto potravinách alebo na zníženie ich hladiny,

PRIJALA TOTO ODPORÚČANIE:

1. Členské štáty by v spolupráci s prevádzkovateľmi potravinárskych podnikov mali monitorovať výskyt N-NA alebo aspoň TCNA v potravinách, najmä v konzervovaných mäsových výrobkoch, spracovaných rybách, alkoholických nápojoch, spracovanej zelenine, spracovaných obilninách, mlieku a mliečnych výrobkoch a fermentovaných, nakladaných a korenených potravinách.

2. Odporúča sa, aby sa odber vzoriek na účely monitorovania vykonával v súlade s nariadením Komisie (ES) č. 333/2007 ([2]). Metódy analýzy by mali byť založené na tandemovej hmotnostnej spektrometrii (MS/MS) spojenej buď s kvapalinovou (LC-MS/MS), alebo s plynovou chromatografiou (GC-MS/MS). Ak sa použije analyzátor tepelnej energie (TEA) alebo iné metódy analýzy, mali by byť k dispozícii dôkazy o tom, že pri jednotlivých N-NA prinášajú spoľahlivé výsledky.

([1]) Pracovná skupina EFSA CONTAM (pracovná skupina EFSA pre kontaminanty v potravinovom reťazci), *Scientific opinion on the risks for public health related to the presence of furan and methylfurans in food*. Vestník EFSA (*EFSA Journal*) (2023) 21(3):7884, 278 s https://doi.org/10.2903/j.efsa.2023.7884.

([2]) Nariadenie Komisie (ES) č. 333/2007 z 28. marca 2007, ktorým sa stanovujú metódy odberu vzoriek a metódy analýzy na úradnú kontrolu hladín mikroprvkov a procesných kontaminujúcich látok v potravinách (Ú. v. EÚ L 88, 29.3.2007, s. 29. ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2007/333/oj).

3. Kvantifikačný limit (LOQ) by mal byť nižší ako 1 µg/kg na určenie prítomnosti každého orgánu TCNA iného ako NSAR a nie vyšší ako 5 µg/kg v prípade iných N-NA. V prípade NSAR by mal byť LOQ čo najnižší.

4. Členské štáty by mali v spolupráci s prevádzkovateľmi potravinárskych podnikov vykonávať vyšetrovania s cieľom identifikovať faktory vedúce k vysokým hladinám N-NA v potravinách a mali by zhromažďovať informácie o opatreniach, ktoré sa majú prijať na zabránenie prítomnosti N-NA v príslušných potravinách alebo na jej zníženie.

5. Členské štáty a prevádzkovatelia potravinárskych podnikov by mali úradu poskytnúť údaje na účely ich kompilácie do jednej databázy v súlade s požiadavkami uvedenými v usmerneniach úradu k štandardnému opisu vzorky (SSD) pre potraviny a krmivá a s dodatočnými osobitnými požiadavkami úradu na podávanie správ ([3]). V prípade spracovaného mäsa a iných spracovaných potravín by mali uviesť, či boli použité dusičnany alebo dusitany ako prídavné látky v potravinách. V prípade uvedenia sumy TCNA by okrem hladín jednotlivých *N*-nitrózoamínov mala byť uvedenou sumou dolná medza sumy jednotlivých *N*-nitrózoamínov.

V Bruseli 21. októbra 2026

*Za Komisiu*
Olivér VÁRHELYI
*člen Komisie*

([3]) https://www.efsa.europa.eu/en/call/call-continuous-collection-chemical-contaminants-occurrence-data-0.